všichni muži na palubu

mokré stránky

PRO VODNÍ SKAUTY A SKAUTKY 4/2014

Ahoj

Co z vodní říše můžeme sledovat doma

Ahoj

Vod. doplňky 2. st. Cesta vody:

Zúčastním se akce ke zlepšení čistoty studánky, potoka, řeky, jezera či jejich břehu.

Taky jste měli koncem léta ve „svém“ rybníku na hladině špenát? Taky jste se při koupání nebáli, jen jste vodu trochu rozčeřili nohou a bez obav se vykoupali? To zelené něco jsou sinice nebo řasy. Řasy jsou jednoduché rostliny a jejich přítomnost není tak nebezpečná. Zato sinice jsou prevít příbuzný bakteriím produkující toxiny neboli jedy. Ty mohou při dlouhodobém nebo opakovaném kontaktu způsobit zarudnutí očí, záněty spojivek, alergická onemocnění a vyrážky, při požití (i z blízkých studánek) průjmy a jiné radovánky. Nebuďte hrdiny a dejte na rozum a na prevenci..

Jonáš

Jonáš vás trochu straší, ale právem. Je to ale úvod k několika pokusům, které si uděláme, protože pro vodní skauty voda není jen dopravním prostředkem. Pro začátek se naučíme rozeznat méně škodlivé řasy od těch zlotřilých sinic: Do PET lahve nabereme vodu a necháme asi 20 minut na světle ustát. Zůstane-li voda rovnoměrně zakalená nebo se začne tvořit větší zákal u dna, půjde pravděpodobně o řasy. Když se u hladiny vytvoří zelený kroužek tvořený něčím jako sekané jehličí nebo zelená krupice a voda přitom zůstane čirá, jedná se z největší pravděpodobností o sinice.

Majdalenka

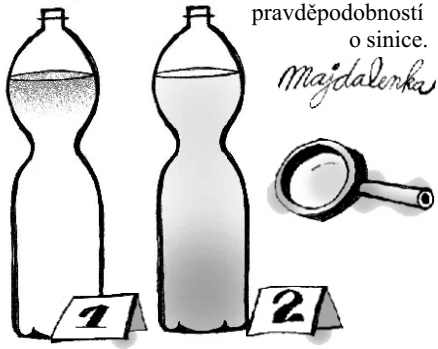

Ve vodě se sinicemi se lze koupat asi 10 minut (než se nám na prstech „rozmočí kůže“). Ulpí-li sinice na těle, neutírat ručníkem, abychom je nevetřeli do pokožky, ale oplachovat čistou vodou alespoň z lahve.

píše: Vezír kreslí: JoGES

Vodní svět za oknem

Udělejte si společný pokus
(buď v klubovně, nebo si rozeberte sklenice podle typu vody)

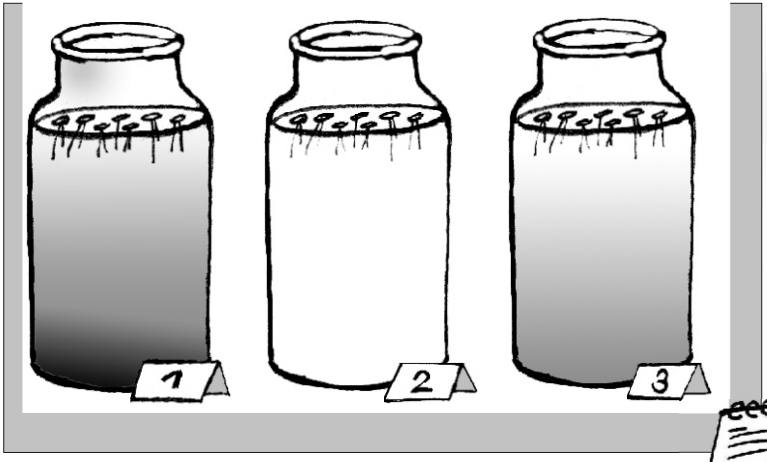

Potřeby:

Tři třílitrové sklenice (okurkové), 15 rostlinek okřehku (ze zavlažovacích skleníků, vodních nádrží nebo z prodejny akvaristiky. Rozpustné hnojivo (určené k zalévání, kupř. Proflor), asi dm^3 rašeliny nebo zahradního substrátu (ze zahradnické prodejny, OBI, nebo od hodné tety, indikátorové papírky k měření kyselosti pH (z drogerie nebo akvaristiky).

Postup:

Nejprve rozmočte asi 1 dm^3 rašeliny nebo květinového substrátu v 1 l vody a po 24 h přeceďte přes plátno do jedné ze sklenic a dolijte vodu o něco níže, než je zúžení hrdla. Do druhé sklenice nalijte obyčejnou pitnou vodu, do třetí roztok hnojiva zředěný podle návodu na obalu, obsah sklenic vždy do stejné výšky. Na hladinu každé z nich položte pět plovoucích rostlinek okřehku, sklenice postavte na okno (dbejte, aby všechny měly stejné podmínky. Po dobu jednoho měsíce pozorujte vždy po pěti dnech všichni ve stejnou dobu (z nouze jednou týdně na schůzce) rostlinky okřehku, vodu i její kyselost nebo zásaditost (pH papírkem) a dělejte si poznámky.
Dolévejte čistou vodou k původní hladině.

Sledujte, zapisujte, porovnávejte:

Mění se pH? Kde nejrychleji? Mění se vzhled (zakalení) vody? Kde nejrychleji? Počítejte rostlinky. Množí se? Kde nejrychleji? Které prostředí má největší vliv na množení okřehku? Jaký vliv má naopak růst okřehku na kvalitu vody?

Létající indikátory čisté vody

Pokus je pokus, ale nejlépe se všechno pozoruje v přírodě. Na čistotu vody ukazuje přítomnost některých živočichů. Dnes se zaměříme na ty létající. Abychom je spatřili, musíme se vydat do přírody k potokům a řekám, ale nemusíme se oblékat do maskáčů ani zahrabávat do vrstvy humusu. Stačí se pohodlně uvelebit bez zbytečných pohybů a vydržet být chvíli potichu.

Náš trojživelník Skorec vodní

U horských bystřin můžeme spatřit ptáka, který se po jejich dnech brodí i bez šnorchlu. Dosahuje přibližně velikosti kosa, má kaštanově hnědou hlavu, tmavohnědě zbarvený vrch a rezavohnědý spodek těla, na kterém vyniká velká bílá náprsenka. Je-li voda opravdu čistá, umí si v ní vyhledat potravu i ve městě, jako je Vrchlabí.

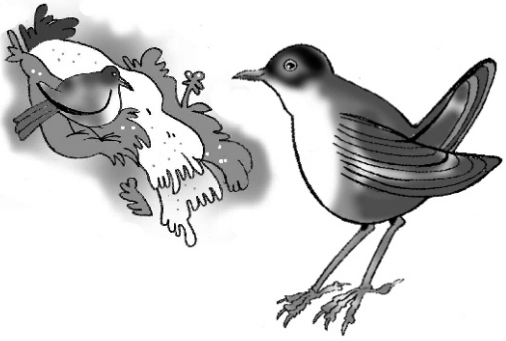

Létající drahokam Ledňáček říční

Na větvích u pomalu tekoucích čistých vod číhá ve výšce asi 1 1,5 m pták trochu větší než vrabec, ale se zbarvením, které mu závidí leckterý papoušek. Jinou, než čistou vodu nemiluje, ostatně by ani neviděl na rybky lovené střemhlavým letem do vody. Hnízdí v noře ve břehu, ochranáři mu občas umělým břehem ze štěrku a hlíny vypomohou.

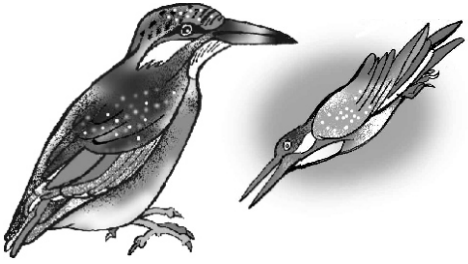

Hrabavá vlaštovka Břehule říční

Podél nížinných břehů můžeme v jejich sesuvech, štěrkovnách a pískovnách nalézt až metr dlouhé otvory, které jsou od května do září obydleny zvláštními vlaštovkami. U nás už byly skoro vyhubeny, ale díky popularizaci (pták roku 2013) jsou k ní majitelé pískoven vstřícnější a odhad jejich výskytu v ČR je až 30 000 párů.

Co zpívala Majdalenka

Kalná je voda

Karel Vacek

Kalná je voda ve Vltavě
proč já tě, holka, nosím v hlavě?
Kdyby ta voda, ach, čistá byla
už by mě faleš netrápila
a že ta voda, ach, čistá není
čeká nás oba rozloučení.

Čistá je voda u pramene
proč máš to srdce jak z kamene?
Kdybys to srdce, ach, lepší měla
dal bych já za tě duši z těla
a že máš srdce tak jako z ledu
už víc tě k řece nepovedu.

Pramen Vltavy

Kalná je voda ve Vltavě..

Pohle kreslil Jonáš

z paměti kapitána

Naše expedice **Jeziorak** se konala v Polsku severně od města Ilawa. Pramicemi jsme se drali severním kurzem po kanálech k Baltu. Příroda skoro nedotčená, všude kolem vysoká tráva, komáři, ropuchy a ovádi.
V té polské placaté zemi řeky moc netečou, sluníčko a pasoucí se krávy jim dodávají živiny, takže to byla plavba jako po dlouho nečištěném akváriu. Přívěsné motory byly na nic, protože se jim na vrtuli neustále namotávaly vodní rostliny, drhly a lámaly pojistné střižné kolíky na ose.
Museli jsme se hustě zarostlými kanály prodírat pouze pádlováním. Bylo to jako míchat lžící špenát nebo zelený pudink.
Když se posádka Pelicanu dohadovala, kolik že toho špenátu mají pod sebou, nabídl se Garant, že změří hloubku pádlem. Zanořil je pod pramici a … nic. Půlmetrová vrstva okřehku a bůhvíjak silná vrstva stolistkového houští mu už pádlo nevydala.
„Kluci, pojeďte odsud, já se bojím. Třeba tam dole jsou ještě od války utopení vojáci.“
Ostatní z Pelicanu se sice také báli, ale nechtěli se oslabit o jednoho pádlujícího. Jezdili na pramici sem a tam, až někdo narazil do Garantova pádla. Vyšťourali je, vrazili Garantovi do ruky a rychle ujížděli za vzdalujícím se konvojem.

MOD/K/RÉ STRÁNKY PRO SKAUTY A SKAUTKY 4/2014, PRO SÍŤ VODNÍCH SKAUTŮ VYDÁVÁ HLAVNÍ KAPITANÁT VODNÍCH SKAUTŮ